

## SEKCIJA UMJETNOSTI

### POSTMODERNIZAM U BOSANSKOHERCEGOVA KOM ROMANU

#### -SLIKA STANJA ZA ZRCALO KULTURE -

**mr. Muris Bajramovi**  
**viši asistent**

*Pedagoški fakultet Univerziteta u Zenici*  
*Zmaja od Bosne 56*  
*Zenica*

e-mail: [murisbaj@bih.net.ba](mailto:murisbaj@bih.net.ba)

Ključne riječi: postmodernizam, roman, razlika/difference, postmoderno stanje

#### SAŽETAK

U radu se koriste metode poststrukturalizma, najprije dekonstrukcija, zatim komparativna i hermeneutička metoda.

Cilj rada je dovesti u vezu romanesknu produkciju XX i XXI stoljeća sa stanjem kulture u BiH.

Postmodernisti kažu da roman nije simplificirana književna vrsta. On, zapravo oslikava jedno stanje, *stanje postmoderne*. Time se u postmodernističkom romanu njeguje više tipova znanja, koja su anti-modernistički koncipirana. S druge strane postmodernisti kažu da roman se naslanja na mrežu citata iz različitih diskursa: filozofskih, lingvističkih, historiografskih, kulturoloških i drugih. Ulaze u dijalog sa brojnim diskursima i pokušavaju i da proizvedu značenja svijeta koji oslikava, postmodernisti kažu da roman je nerijetko modeliran kao fragmentizovana hibridna struktura.

Kakvi su to aspekti u bosanskohercegovačkom romanu i kako se ta slika u odnosu lokalno/globalno zrcali na kulturu/kulture u Bosni i Hercegovini?

Načelno, roman će biti posmatran u sasvim novom konceptu označen kao *roman razlike*, *roman subjekta* i *roman stanja*.

U okviru rada bit će pokušano dovesti u vezu slika stanja i bosanskohercegovačkog društva (a samim tim i društvene zajednice) u okviru tri navedena primjera.

Rad će kontekstualizirati mjesto kulture/kultura u Bosni i Hercegovini, i to iz ugla postmodernističkog romana, odnosno savremene književne produkcije.

Kao zaključak se nameće činjenica, da, bez obzira na načelno odslikavanje svijeta u postmodernizmu, postmodernisti kažu da roman zrcali sliku stanja bosanskohercegovačke stvarnosti i kulture, što će biti pokazano na reprezentativnim primjerima.

## ABSTRACT

This paper is based on the poststructuralistic methods of deconstruction, as well as comparative and hermeneutic method of approach.

There is no consensus about the actual meaning of the postmodern art or the postmodernism. Thus, we strove to present you with various interpretations of the postmodern art and the postmodernism given by different literary theoreticians, critics and philosophers. Afterwards we made an attempt to relate this pluralism to the postmodernist novel, as well to the state of culture in BiH. In fact, we drew the conclusion that the novel depicts the state of postmodern art and that it is not in any way a simplified type of literature. In general, we looked at this novel from a completely different vantage point and defined it as a novel of *difference*, a novel of *subject* and a novel of *condition*.

It actually reflects a single *condition*, the *condition* of postmodernism. Therefore, different types of knowledge, mainly orientated in an antimodernist way, could be found in post modernist novels. On the other hand, the postmodernist novel leans on the variety of quotations from a number of discourses – philosophical, linguistic, historiographic, cultural and many others. By having a dialogue with various discourses and in an attempt to produce a meaning of the world it reflects, a postmodernist novel was often created as a fragmented hybrid structure.

This paper has aim to picture this *condition* and to reflect it to the culture in BiH.